Europos Parlamentas
2014-2019

Užsienio reikalų komitetas

2015/2038(INI)

13.4.2016

NUOMONĖ

Užsienio reikalų komiteto

pateikta Tarptautinės prekybos komitetui

dėl 2010 m. Parlamento rekomendacijų dėl socialinių ir aplinkosaugos standartų, žmogaus teisių ir įmonių socialinės atsakomybės įgyvendinimo (2015/2038(INI))

Nuomonės referentė: Godelieve Quisthoudt-Rowohl

PASIŪLYMAI

Užsienio reikalų komitetas ragina atsakingą Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

– atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) persvarstytas rekomendacijas daugiašalėms įmonėms, Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) trišalę deklaraciją dėl tarptautinio verslo įmonių ir socialinės politikos principų, Tarptautinės integruotų ataskaitų teikimo tarybos programą, Jungtinių Tautų pasaulinio susitarimo dešimt principų ir socialinės atsakomybės gairių standartą ISO 26000,

– atsižvelgdamas į Prancūzijos įstatymo dėl deramo stropumo skatinant JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų įgyvendinimą projektą ir Komisijos pirmininko J. C. Junkerio pareiškimą per 2015 m. G7 aukščiausiojo lygio susitikimą,

– atsižvelgdamas į projektą „Ilgalaikės vertės bendrovėms ir investuotojams užtikrinimas“, kuris šiuo metu įgyvendinamas pagal JT atsakingo investavimo principus ir JT pasaulinį susitarimą,

A. kadangi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 207 straipsnyje nurodoma, kad ES bendra prekybos politika vykdoma vadovaujantis Sąjungos išorės veiksmų principais ir tikslais;

B. kadangi Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 21 straipsnyje patvirtinama, kad ES išorės veiksmai grindžiami demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių visuotinumo bei nedalomumo, pagarbos žmogaus orumui, lygybės ir solidarumo principais ir JT Chartijos ir tarptautinės teisės principų laikymusi;

C. kadangi prekybos ir, viena vertus, žmogaus teisių, o, kita vertus, socialinių bei aplinkosaugos standartų ryšis tapo neatskiriama ES ekonominių ir prekybos santykių dalis; kadangi įgyvendinant kitą ES politiką, susijusią su išorės aspektu, be kita ko, prekybos politiką, ir toliau turėtų būti integruojamas ES žmogaus teisių ir demokratijos politikos trečiosiose šalyse aspektas; kadangi ES turėtų naudoti prekybos politiką, kad būtų daroma pažanga siekiant nustatyti aukštus pasaulinius standartus žmogaus ir socialinių teisių, vartotojų apsaugos ir aplinkosaugos srityse;

D. kadangi prekybos politika ir plataus užmojo prekybos susitarimais yra skatinama ir stiprinama pasaulinė taisyklėmis grindžiama prekybos sistema; kadangi prieš tinkamai ir skaidriai užbaigiant prekybos derybas taip pat reikia atsižvelgti į žmogaus teisių klausimus; kadangi JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniais principais ir visomis kitomis atitinkamomis priemonėmis, įskaitant įmonių socialinės atsakomybės propagavimą, siekiama skatinti žmogaus teisių nuostatas prekybos politikos srityje;

E. kadangi 2014 m. birželio 26 d. JT žmogaus teisių taryba priėmė rezoliuciją dėl tarpvyriausybinės darbo grupės, įpareigotos pradėti procesą, kuriuo siekiama parengti tarptautinę teisiškai privalomą priemonę, kurią taikant, laikantis tarptautinės teisės, būtų reguliuojama tarptautinių korporacijų ir kitų verslo įmonių veikla, sudarymo;

F. kadangi prekyba ir žmogaus teisės galėtų vienos kitą sustiprinti, o verslo bendruomenė, kai ji privalo gerbti žmogaus teises, galėtų taip pat atlikti svarbų vaidmenį pasiūlydama teigiamų iniciatyvų, susijusių su žmogaus teisių, demokratijos, aplinkosaugos standartų ir įmonių socialinės atsakomybės skatinimu; kadangi ES atliko pagrindinį vaidmenį derantis dėl kelių pasaulinės atsakomybės iniciatyvų, susijusių su tarptautinių standartų, be kita ko, socialinio teisingumo, aplinkosauginio tvarumo ir pagarbos žmogaus teisėms, skatinimu ir laikymusi, ir jas įgyvendinant; kadangi pripažįstamas visame pasaulyje veikiančių Europos įmonių ilgalaikis teigiamas poveikis žmogaus teisėms ir jų rodomas pavyzdys puoselėjant nediskriminacinę verslo kultūrą; kadangi stiprinant prekybos santykius, grindžiamus žmogaus teisių apsauga ir užtikrinimu, stiprinamas tarpusavio supratimas ir bendros vertybės, pvz., teisinės valstybės principas, geras valdymas ir pagarba žmogaus teisėms;

1. primena, kad ES yra įsipareigojusi, palaikant santykius su trečiosiomis šalimis ir įgyvendinant visą jos politiką, įskaitant prekybos politiką, ir taikant visas jos atitinkamas išorės finansavimo priemones, nuosekliai propaguoti ir gerbti žmogaus teises ir demokratiją;

2. todėl rekomenduoja, kad ES prekybos strategija būtų priemonė, kuria būtų propaguojamos demokratinės vertybės trečiosiose šalyse; taigi palankiai vertina prekybos susitarimų ir prekybos lengvatų programų išplėtimą, nes jie yra žmogaus teisių skatinimo, priverstinio ir vaikų darbo panaikinimo, aprūpinimo maistu saugumo ir teisių į sveikatą, darnaus vystymosi ir aukštų saugos ir aplinkosaugos standartų, taip pat ekonominių galimybių visiems užtikrinimo svertai;

3. teigiamai vertina naują strategiją „Prekyba visiems“ ir tai, kad nuoroda į įmonių socialinę atsakomybę dabar įtraukta į visus ES prekybos ir kitus dvišalius susitarimus; ragina ES pasiūlyti tinkamas tolesnes priemones, pvz., skundų nagrinėjimo mechanizmą, ir šalinti galimus trūkumus prekybos ir investicijų susitarimuose, taip pat atnaujinti savo teisės aktus dėl dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės;

4. atkreipia dėmesį į Komisijos pastangas laikytis įsipareigojimo įtraukti žmogaus teises ir ekonominius, socialinius bei aplinkosaugos klausimus į savo pasiūlymų dėl teisėkūros ir ne teisėkūros aktų, įgyvendinimo priemonių ir prekybos susitarimų poveikio vertinimo tyrimus; pakartoja, kad poveikio vertinimai turėtų sustiprinti žmogaus teisių apsaugą ir mechanizmus, įtvirtintus prekybos susitarimuose ir politikoje; be to, ragina Komisiją sistemingai atlikti tokius poveikio žmogaus teisėms vertinimus ir *ex post* poveikio vertinimus, taip pat pagerinti jų kokybę ir užtikrinti, kad jie būtų išsamesni; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad Komisija neatliko ES ir Vietnamo laisvosios prekybos susitarimo poveikio žmogaus teisėms vertinimo, ir pakartoja, jog pritaria tam, kad vykdant šio susitarimo *ex post* vertinimą būtų atliktas išsamus Vietnamo, be kita ko, žmogaus teisių padėties, vertinimas – tai būtų ir tolesni 2009 m. pradėto poveikio tvarumui vertinimo veiksmai; teigiamai vertina visus koordinavimo veiksmus tarptautiniu lygmeniu, ypač vykdomus su JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuru, siekiant užtikrinti visų sutartų tarptautinių principų ir pasirašytų konvencijų žmogaus teisių srityje įgyvendinimą;

5. pakartoja, jog pritaria sistemingam nuostatų dėl žmogaus teisių sąlygų įtraukimui į tarptautinius susitarimus, įskaitant ES ir trečiųjų šalių prekybos susitarimus; pabrėžia, kad reikia politinės valios siekiant užtikrinti trečiųjų šalių prisiimtų įsipareigojimų vykdymą;

ragina Komisiją reguliariai teikti ataskaitas apie tai, kaip visos JT narės įgyvendina JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus; ragina ES atstovus dialoguose žmogaus teisių klausimais su trečiosiomis šalimis nuolat kelti su šiais principais ir kitais tarptautiniais įmonių socialinės atsakomybės standartais susijusius klausimus; ragina ES remti trečiųjų šalių pilietinės visuomenės indėlį į poveikio vertinimus;

6. be to, ragina Komisiją sistemingai stebėti, kaip įgyvendinamos nuostatos dėl žmogaus teisių, ir nuolat informuoti Parlamentą apie tai, kaip šalys partnerės užtikrina šias teises; taip pat ragina Komisiją nustatyti reikiamas apsaugos priemones siekiant spręsti prekybos susitarimų galimo neigiamo poveikio žmogaus teisėms problemas ir atsižvelgti į vidaus patariamųjų grupių bei jungtinių konsultacinių komitetų indėlį, taip pat sukurti tinkamus stebėsenos, skundų nagrinėjimo ir vykdymo užtikrinimo mechanizmus siekiant garantuoti, kad įmonės ir investuotojai gerbtų žmogaus teises;

7. palankiai vertina Komisijos pastangas remti JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų, JT pasaulinio susitarimo, persvarstytų EPBO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms, TDO trišalės deklaracijos dėl tarptautinio verslo įmonių ir socialinės politikos principų, taip pat socialinės atsakomybės gairių standarto ISO 26000 įgyvendinimą ir tuo pačiu metu skatinti, remti ir stebėti visų prekybos partnerių atitiktį minėtiems tarptautiniams principams; mano, kad galimybės pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis aspektas nacionaliniuose veiksmų planuose ir ES strategijoje turėtų būti išplėstas pagal pagrindinius principus; pakartoja, kad svarbu veiksmingai įgyvendinti šiuos principus ir Pasaulinį susitarimą; teigiamai vertina iki šiol atliktą tarpvyriausybinės darbo grupės darbą ir ragina visas JT nares, įskaitant ES valstybes nares, konstruktyviai dalyvauti derybose; palankiai vertina tyrimą dėl įmonių įvykdytų rimtų žmogaus teisių pažeidimų nagrinėjimo teismine tvarka, kurį atliko Vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuras;

8. palankiai vertina tai, kad 2014 m. sausio 1 d. įsigaliojo nauja bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistema (BLS) (Reglamentas (ES) Nr. 978/2012); primena, kad šalys partnerės turi įgyvendinti 27 pagrindines tarptautines žmogaus teisių ir darbo standartų srities konvencijas, išvardytas BLS reglamente; pabrėžia, kad Komisija turi stebėti, kaip šias konvencijas įgyvendina BLS+ lengvatomis besinaudojančios šalys, ir teikti ataskaitas šiuo klausimu; ragina nuolat vesti dialogą su BLS+ lengvatomis besinaudojančiomis šalimis, nes tokiu būdu ES gali daryti didžiausią poveikį kovojant su žmogaus teisių pažeidimais ir būti pasirengusi sustabdyti BLS+ lengvatų taikymą tais atvejais, kai žmogaus teisės pažeidžiamos itin sunkiai;

9. palankiai vertina tai, kad reikalavimas didelėms verslo įmonėms teikti ataskaitas dėl žmogaus teisių įtrauktas į ES nefinansinių ataskaitų teikimo direktyvą, ir ragina ją nedelsiant įgyvendinti; pareiškia, kad remia EBPO rekomendacijas kaip priemonę, kurią taikant sustiprinamos žmogaus teisių nuostatos prekybos srityje; šiuo požiūriu atkreipia dėmesį į skaidrumo mechanizmų ir šalių teisminio bendradarbiavimo svarbą; atkreipia dėmesį į JT ataskaitų teikimo pagrindinius principus, žmogaus teisių įmonėse kriterijų bei integruotų ataskaitų teikimo tikslą ir ragina visus suinteresuotuosius subjektus laikytis minėtos direktyvos nuostatų;

10. pabrėžia, kad ES strategijoje „Prekyba visiems“ ES įpareigojama sustiprinti įmonių socialinės atsakomybės iniciatyvas ir pabrėžiama, kad tai turėtų reikšti naujų formų veiksmus ES lygmeniu, įskaitant susitarimą dėl naujo ES įmonių socialinės atsakomybės

veiksmų plano iki 2020 m.;

11. ragina Komisiją projekto „Ilgalaikės vertės bendrovėms ir investuotojams užtikrinimas“, įgyvendinamo vadovaujantis JT atsakingo investavimo principais ir JT pasaulinio susitarimo nuostatomis, aiškėjančius rezultatus taikyti savo Europos strateginių investicijų fondui (ESIF), dialogui su investuotojais ir remiant tvarios kapitalo rinkų sąjungos koncepciją.

GALUTINIO BALSAVIMO NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	11.4.2016
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 44 –: 9 0: 3
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Nikos Androulakis, Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Amjad Bashir, Bas Belder, Goffredo Maria Bettini, Klaus Buchner, James Carver, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Javier Couso Permuy, Andi Cristea, Arnaud Danjean, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Iveta Grigule, Richard Howitt, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Afzal Khan, Eduard Kukan, Ilhan Kyuchyuk, Ryszard Antoni Legutko, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Andrejs Mamikins, Ramona Nicole Mănescu, David McAllister, Demetris Papadakis, Alojz Peterle, Tonino Picula, Kati Piri, Andrej Plenković, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Sofia Sakorafa, Jean-Luc Schaffhauser, Helmut Scholz, Jaromír Štětina, Miguel Urbán Crespo, Ivo Vajgl, Elena Valenciano, Geoffrey Van Orden, Hilde Vautmans, Boris Zala
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Antonio López-Istúriz White, Tokia Saïfi, György Schöpflin, Igor Šoltes, Bodil Valero
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Beatriz Becerra Basterrechea, Georgios Epitideios, Claudiu Ciprian Tănăsescu